

УДК 738+42+159.9

Г.М. Процик

Тернопільський Національний Технічний Університет імені Івана Пулюя; Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕФЛЕКСІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

H.M.Protsyk

FEATURES OF REFLECTION USE WHILE STUDYING FOREIGN LANGUAGES

Сучасне заняття іноземної мови характеризується великою інтенсивністю і потребує від студентів концентрації уваги та напруження сил, тому зусилля вчених, методистів і педагогів спрямовані на пошук резервів для вдосконалення заняття іноземної мови відповідно до умов навчання іноземної мови і вимог сьогодення. Резерви криються в підвищенні цілеспрямованості навчання, посиленні його мотивації, інформаційній ємності змісту освіти, застосуванні сучасних методів навчання. Одним із таких резервів, зокрема способів формування усвідомленого ставлення студентів до вивчення іноземної мови та адекватної самооцінки ними своїх досягнень, є рефлексія їхньої навчальної діяльності.

У психології рефлексія визначається як процес самопізнання суб'єктом внутрішніх психічних актів і станів. У педагогіці рефлексія трактується як процес усвідомлення чогось за допомогою вивчення і порівняння. У широкому практичному значенні рефлексія розглядається як здатність людини до самоаналізу, осмислення і переосмислення своїх предметно-соціальних ставлень до навколишнього світу. У комунікативних процесах рефлексія розуміється як процес відображення однією людиною внутрішнього світу іншої. Рефлексія дає можливість людині свідомо контролювати своє мислення як з точки зору його змісту, так і його засобів. Саме тому рефлексію доцільно використовувати при вивченні іноземної мови. Використання прийомів, що дають можливість застосовувати рефлексію на заняттях іноземної мови, може спонукати студентів брати на себе відповідальність за своє навчання і зробити його ефективнішим.

Розрізняють два види навчальної рефлексії: поточну рефлексію, що здійснюється в ході навчального процесу, і підсумкову рефлексію, що логічно й тематично завершує певний період діяльності. Поточна рефлексія спрямована на активізацію процесу усвідомлення та осмислення предметної діяльності: її напрям, мету, основні етапи, проблеми, протиріччя, способи діяльності, результати. Вирізняють три види поточної рефлексії: 1) рефлексію діяльності; 2) рефлексію змісту навчального матеріалу; 3) рефлексію настрою та емоційного стану. Обираючи той або інший вид рефлексії для заняття іноземної мови, варто врахувати мету заняття, зміст і труднощі навчального матеріалу, тип заняття, способи і методи навчання, вікові та психологічні особливості студентів.

Підсумкова рефлексія відрізняється від поточної збільшенням періоду рефлексії та більшим ступенем визначеності з боку педагога. Методи, форми і зміст підсумкової рефлексії визначаються педагогом на основі навчальної програми. Підсумкову рефлексію можна проводити у вигляді спеціального заняття в кінці вивчення великого розділу або, наприклад, у кінці семестру або навчального року.

Література

1. Бизяева А. Психология думающего учителя. Педагогическая рефлексия: учебное пособие / А. Бизяева. – Псков: ПГПИ им. С. Кирова, 2004. – 216 с.
2. Бьюзен Тони и Барри. Супермышление / Тони и Барри Бьюзен. – 2-е изд. – Минск: Поппури, 2003. – 320 с.